

Odbor Monitorovanie kvality ovzdušia

Tel: 02/59415364

<http://www.shmu.sk>

e-mail: smog@shmu.sk

Vydal: Mgr. Peter Holomáň

Bratislava, 08. 01. 2020, 03:35

1 INFORMÁCIE K AKTUÁLNEJ SMOGOVEJ SITUÁCII PRE PM₁₀

Podľa zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov vydal SHMÚ ako prevádzkovateľ smogového varovného systému VÝSTRAHU PRED ZÁVAŽNOU SMOGOVOU SITUÁCIOU (ďalej len VÝSTRAHU) pre častice PM₁₀ v nasledujúcich oblastiach

Oblasť riadenia kvality ovzdušia	Monitorovacia stanica	Aktuálne platný signálu typ	Začiatok smogovej situácie (dátum, hodina)	Stav smogovej situácie	Hodnota prvého prekročenia prahu(μg.m ⁻³)
Ružomberok a okolie	Ružomberok, Riadok	UPOZORNENIE	07.01.2020 04:00	UPOZORNENIE	101
Ružomberok a okolie	Ružomberok, Riadok	VÝSTRAHA	08.01.2020 03:00	ZMENA UPOZORNENIA NA VÝSTRAHU	152

Bližšie informácie o postihnutých oblastiach a aktuálnych koncentráciách PM₁₀ možno nájsť na stránke www.shmu.sk/sk/?page=1&id=oko_varovny_system.

1.1 Príčiny smogovej situácie

Vysoké emisie PM₁₀ z vykurovania pevným palivom a z ďalších lokálnych zdrojov, možný vplyv priemyslu a dopravy, nepriaznivé rozptylové podmienky vďaka polohe v horskej doline.

2 PREDPOVEĎ NA NASLEDUJÚCE OBDOBIE

2.1 Geografická oblasť očakávaných vysokých koncentrácií PM₁₀

Vzhľadom na nepriaznivé rozptylové podmienky možno očakávať vysoké koncentrácie PM₁₀ vo všetkých oblastiach v blízkosti aj v susedných dolinách, v ktorých sa nachádzajú relevantné zdroje PM₁₀ (napr. lokálne kúreniská na pevné palivo, kotolne na pevné palivo, a pod.).

2.2 Predpoveď počasia na najbližšie obdobie

V daných lokalitách bude po zvyšok dňa a nasledujúci deň pretrvávajúť podobný inverzný ráz počasia ako v súčasnosti, bezvetrie alebo len slabý vietor, bez zrážok.

3 INFORMÁCIE O DOTKNUTEJ SKUPINE POPULÁCIE, MOŽNÝCH ZDRAVOTNÝCH ÚČINKOCH A ODPORÚČANOM SPRÁVANÍ

Pod pojmom PM₁₀ rozumieme frakciu suspendovaných častíc v pevnom alebo kvapalnom skupenstve s aerodynamickým priemerom 10 µm, ktoré môžu mať akútne i chronické účinky na zdravie

3.1 Informácia o rizikových skupinách obyvateľstva

K najcitlivejším skupinám populácie na častice PM₁₀ patria starí ľudia, osoby s ochoreniami dýchacej a srdcovo – cievnej sústavy, alergici a astmatici, veľmi malé deti a tehotné ženy.

3.2 Opis možných účinkov

Akútne účinky sa môžu pozorovať u citlivých osôb už od koncentrácií, ktoré prekračujú hodnotu informačného prahu (100 µg.m⁻³) vo forme dráždenia očí, nosa a hrdla, pocitov tlaku na prsiach, kašľa a bolesti hlavy. U astmatikov môže vyvolávať záchvaty a príznaky dráždenia dýchacích ciest.

Chronické účinky je možné očakávať pri opakovanom a dlhodobom vystavovaní organizmu zvýšenej koncentrácii častíc PM₁₀ a môžu sa prejavovať zápalovými ochoreniami dýchacích ciest a pľúc, zvýšením pohotovosti na alergickú reakciu, poruchami odolnosti organizmu.

3.3 Odporúčané predbežné opatrenia, ktoré by mala dotknutá skupina obyvateľstva vykonať

Pre obmedzenie zbytočnej expozície častíc PM₁₀ v čase so zvýšenými koncentraciami v ovzduší považujeme za vhodné zabezpečiť tieto opatrenia:

- obmedziť dobu pobytu vonku,
- skrátiť vetranie obytných miestností,
- obmedziť fyzickú námahu vonku (fyzická práca, športové aktivity).

Obyvateľstvo využívajúce lokálne vykurovacie systémy na pevné palivo (pece, kachle, kotly ústredného kúrenia, kozuby a pod.) by malo dlhodobo dodržiavať tieto zásady:

- Nespáľovať odpad, vrátane odpadového dreva (nábytok, okná a pod.), okrem PM₁₀ pri spaľovaní takéhoto dopadu vznikajú aj ďalšie toxické látky.
- V prípade kúrenia drevom používať drevo dobre vysušené (malo by sa sušiť 1-2 roky).
- Udržovať spaľovanie paliva pokiaľ možno v optimálnych podmienkach:
 - pravidelne čistiť kotol a komín,
 - prikladať radšej častejšie po menších dávkach,
 - nastaviť regulačné klapky tak, aby mal vzduch prístup k palivu, nedusiť oheň,
 - ak je to možné, udržovať teplotu za kotlom medzi 150-250°C.
- Pokiaľ je to možné, vymeniť staré spaľovacie zariadenie za moderný kotol s nízkymi emisiami škodlivých látok.

Obmedzenia je potrebné dodržiavať a aktivity časovo obmedzovať tým viac, čím vyššie sú koncentrácie častíc PM₁₀ v ovzduší a čím rizikovejší z hľadiska zdravia sú exponovaní jedinci.

3.4 Zdroj ďalších informácií

Podrobnejšie informácie o všetkých prekročeníach informačných alebo výstražných prahov, o aktuálnych hodnotách koncentrácií znečisťujúcich látok ako aj informácie z oblasti kvality ovzdušia sú na www.shmu.sk a v pracovnom čase na hore uvedených kontaktoch. Podrobnejšie informácie o zdravotných účinkoch môžete získať v pracovnom čase na Regionálnych úradoch verejného zdravotníctva.

Organizácia	Kontakt	
	Telefón	Mail
ÚVZ SR	02/49 284 111	ohzp@uvzsr.sk uvzsr@uvzsr.sk
RÚVZ Bratislava	0917/426 210	ruvzba@uvzsr.sk ba.holikova@uvzsr.sk
RÚVZ Banská Bystrica	048/4367748	kvetoslava.koppova@vzbb.sk
RÚVZ Dunajská Streda	031/5911265 031/5911236 031/5911240	ds.hzp@uvzsr.sk
RÚVZ Humenné	057/775 5045 0948 448 856	hn.hzp@uvzsr.sk
RÚVZ Košice	055/7294344	hzp@ruvzke.sk
RÚVZ Liptovský Mikuláš	044/552 12 78 044/562 37 74 0903 441 095 0905 810 432	lm.hzp@uvzsr.sk
RÚVZ Martin	0911766750 043/4012931	mt.hzp@uvzsr.sk
RÚVZ Michalovce	056/6880 630 056/6880 629	mi.hzp@uvzsr.sk
RÚVZ Nitra	037/6560430	nr.sluzby@uvzsr.sk
RÚVZ Poprad	052/7764 452	pp.hzp@uvzsr.sk
RÚVZ Prešov	051/7580313	po.miscikova@uvzsr.sk
RÚVZ Prievidza	046/5192011	ruvzpd@uvzsr.sk
RÚVZ Rimavská Sobota	047/5631394	ruvzrs@uvzsr.sk
RÚVZ Senica	034/690 9330	se.turanska@uvzsr.sk
RÚVZ Spišská Nová ves	053/4170 220 0911639040	sn.hzp@uvzsr.sk
RÚVZ Stará Ľubovňa	052/4280 133	sl.hzp@uvzsr.sk
RÚVZ Trenčín	032/6509516	tn.hzp@uvzsr.sk
RÚVZ Trnava	033/5354 596 033/5505 041	tt.hauko@ruvztt.sk tt.hzp@ruvztt.sk oohfp@ruvztt.sk
RÚVZ Vranov na Topľou	057/4464966	vt.hzp@uvzsr.sk
RÚVZ Zvolen	045/555 23 54	zv.ruvz@uvzsr.sk
RÚVZ Žiar nad Hronom	045/6782 031 045/6782 032 045/6782 033	zh.hzp@uvzsr.sk

RÚVZ Žilina	0911/600205	za.hzp@uvzsr.sk